

Вивчення числових показників листя *Stachys lanata*
Скребцова К.С., Савенкова А.О., Хворост О.П.
Національний фармацевтичний університет,
Кафедра хімії природних сполук і нутриціології (м. Харків, Україна)
musienko.pharm@gmail.com

Представники роду *Stachys L.* родини *Lamiaceae* широко поширені по всьому світу, але зустрічаються здебільшого в Середземномор'ї, Південно-Західній Азії, у Північній та Південній Америках та у Південній Африці. Рід налічує приблизно 300 видів рослин. Його представники широко використовуються в традиційній медицині, косметичній промисловості ряду країн [3, 4].

Stachys lanata (синонім *Stachys byzantine*) – чистець шерстистий – поширена рослина з роду *Stachys*. Рослина багаторічна короткокореневищна з розгалуженими придатковими коренями. Листя просте довгочерешкове, листкова пластинка видовжено-еліптична 7,0-18,5 см завдовжки та 2,5-5,0 см завширшки, повстисто опушена, зі звуженою основою і загостреною верхівкою, по краю цілісна або дрібнозубчаста, листя верхньої формації, при суцвітті, дрібніші, сидячі, загострено-ланцетні [2].

Хімічний склад *Stachys lanata* частково вивчався різними науковцями. Насамперед, досліджено компонентний склад ефірної олії. Найбільший вміст в ефірній олії притаманний фенолу (68,97 %), значно менше - бензену (11,86 %). Всі інші компоненти містяться в набагато меншій кількості (октан, декан, гамма-терпінен, похідні бензену, бензальдегіду та інші). Серед флавоноїдів є дані про наявність в надземній частині *Stachys lanata* апігеніну, , апігеніну-7-β-D-глюкопіранозиду. Серед інших сполук присутні вербаскозид та його глікозиди, гарпагід, гарпагозид, каталпол, аукубін, β-сітостерол, стігмастан-3,5-дієн-7-он [3].

Для *Stachys lanata* характерна протизапальна, протипухлинна, спазмолітична, седативна та сечогінна дія. Використовується при лікуванні розладів травлення, ран, інфекцій, астми, ревматичних та запальних розладів, дизентерії, епілепсії, застуди та нейропатії. Відвар з листя використовують в Ірані для лікування інфікованих ран. А в Бразилії настій листя має протизапальні властивості. Настій листя у Ірані та Азербайджані застосовують як протизапальний та протираковий засіб [3, 4].

Метою нашої роботи було визначення числових показників 6 серій листя чистецю шерстистого. Дослідження проводили за відомими методиками, наведеними в ДФУ 2.0 [1].

В результаті проведених досліджень встановлено, що втрата в масі при висушуванні становила не більше 10,4 %, зола загальна не більше 3,8 %. Проведені дослідження є першим етапом в системному фармакогностичному дослідженні листя чистецю шерстистого.

Література:

1. Державна фармакопея України: в 3 т. – 2-е вид. – Х.: ДП «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів», 2015. – Т. 1. – 1130 с.
2. Макроморфологічні характеристики представників підродини Lamioideae Harley (родина Lamiaceae Lindl.) ex situ / Г. Рудік, В. Березкіна, В. Меньшова // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – 2014. – № 1(32). – С. 32-36.
3. Gören A. C. Use of *Stachys* Species (Mountain Tea) as Herbal Tea and Food // Records of Natural Products. – 2014. – Vol. 8(2). – P. 71-82.
4. Review Genus *Stachys*: A Review of Traditional Uses, Phytochemistry and Bioactivity / E.-M. Tomou, Ch. Barda, H. Skaltsa // Medicines. – 2020. – Vol. 7(63). – P. 1-74.